

ECONOMISCH & SOCIAAL TIJDSCHRIFT

Abonnering

Verantwoordelijke: L. Verdickt-Lerno

Een abonnement telt zes nummers en kan ingaan op ieder tijdstip van het jaar. Abonnering of bestelling van losse nummers gebeurt door storting of overschrijving van het betreffende bedrag op een der onderstaande rekeningen, met duidelijke vermelding van de reden van betaling.

ASLK: 001-0283295-34

Kredietbank: 409-6521861-13

Prijzen 1989

Abonnement (1 jaar, 6 nummers):

- privé-personen	1.050 fr.
- ondernemingen	1.250 fr.
- studenten	650 fr.
- gunsttarief vanaf 5 ab. op hetzelfde adres	1.050 fr.
- buiten de Benelux	2.200 fr.

Losse nummers (uitgezonderd themanummers):

- t/m 1981	90 fr.
- 1982-1984	150 fr.
- 1985	250 fr.
- 1986	280 fr.
- 1987	300 fr.
- 1988-1989	345 fr.

Redactie-adres

Economisch en Sociaal Tijdschrift

Kipdorp 19

2000 Antwerpen

Tel. redactie: (03) 220 47 47

Tel. abonnementen en boekhouding: (03) 220 47 46

ISSN 0013-0575

Overname van bijdragen is enkel toegelaten na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie, én met uitdrukkelijke en volledige bronvermelding.

INFORMATION SYSTEMS: EEN NIEUWE DISCIPLINE

Belangrijke ontwikkelingen hebben zich de laatste 25 jaar voorgedaan in de Information Systems (IS) discipline. In 1968 werd aan de Universiteit van Minnesota het eerste doctorale programma IS opgericht. Nu zijn er in de VSA meer dan 60 scholen die een Ph.D.-programma IS hebben en universiteiten zoals Harvard, MIT, New York en Minnesota genieten internationale faam voor hun onderwijs en research op het gebied van IS.

Het bestaansrecht en de belangrijkheid van een wetenschappelijke discipline worden vaak aangegeven door het bestaan van eigen tijdschriften. De eerste wetenschappelijke IS-publikaties verschenen in managementtijdschriften zoals Management Science en Harvard Business Review. Vandaag zijn er specifieke IS-tijdschriften zoals het leidende MIS Quarterly en het pas opgerichte Information Systems Research. Ook het Nederlandse taalgebied bezit een eigen IS-tijdschrift: Informatie.

Het IS-vakgebied is zeer ruim en multidisciplinair geworden. Algemeen kan men stellen dat IS zich bezighoudt met de problematiek van het ontwikkelen van informatiesystemen. Meermaals werd gepoogd de verschillende deelgebieden van IS te definiëren. Een recent artikel in MIS Quarterly stelt de volgende classificatie voor:

- A. Reference disciplines
(computer science, management theory, ...)
- B. External environment
(legal, social, ...)
- C. Technological environment
(computer systems, software)
- D. Organizational environment
(centralization - decentralization, MIS functions, ...)
- E. IS management
(personnel resource management, project management, ...)
- F. IS development and operations
(IS life cycle, development methods and tools, ...)
- G. IS Usage
(competitive use of IS, user types, ...)
- H. Information systems
(types of information systems, application areas, ...)

I. *IS Education and research*
(professional societies, history, ...)

Deze classificatie bevestigt het multidisciplinair karakter van IS. Het vakgebied IS integreert vooral elementen uit de management- en de computerwetenschappen. Computer Science is een aanverwante discipline die meer de technische zaken bestudeert, zoals het ontwerpen van computerarchitecturen en het bouwen van compilers.

Information Systems is niet nieuw voor het Economisch en Sociaal Tijdschrift (EST). Reeds in 1970 werd een themanummer over informatica uitgewerkt met als titel Informatieverwerking. In 1982 verscheen een nieuw themanummer, Bedrijfsinformatica, met o.m. bijdragen over «Managementbeslissingen en computers», «De keuze van een computersysteem in de praktijk», «Computerpraktijk in KMO's».

Dit katern bevat drie artikels over onderwerpen die in 1982 nog niet of zeer weinig aan de orde waren. De drie opgenomen artikels getuigen van de grote diversiteit aan thema's binnen het IS-vakgebied.

Lieven Tusschans, assistent Informatica aan de UFSIA, onderzoekt het nieuwe fenomeen van de PC-privé-projecten. De kernvraag van deze bijdrage is of, en in hoeverre, het (gratis) ter beschikking stellen van personal computers voor thuisgebruik kan resulteren in nuttige effecten voor organisaties.

Koen Bertels, eveneens assistent Informatica aan de UFSIA, beschrijft in zijn artikel wat expertsystemen zijn en wat hun relevantie is in het geheel van de bedrijfsinformatica.

Roger Mercken, hoogleraar aan de Economische Hogeschool Limburg, behandelt de rol van de interne auditor bij de ontwikkeling van nieuwe toepassingssystemen. Op de nog altijd principiële vraag of een auditor al of niet betrokken mag worden in het ontwikkelingsproces van informatiesystemen, wordt getracht een pragmatisch antwoord te geven.

Ten slotte een woord van dank aan dr. E. Van De Voorde en prof. dr. A. Van Poeck, de huidige en de vorige hoofdredacteur van het EST, en aan de redactieraad van het EST voor de mogelijkheid die zij hebben geboden om via deze katern aan het vakgebied Information Systems meer bekendheid te geven.

W. Van Grembergen
Hoogleraar UFSIA

PC-PRIVE-PROJECTEN

Het verhogen van acceptatie en computeralfabetisme

Lieven TUSSCHANS*

Lieven Tusschans is licentiaat Economische Wetenschappen, richting Algemene Economie (RUG 1985). Sinds 1987 is hij verbonden aan de UFSIA als assistent informatica.

Samenvatting

In deze bijdrage wordt nagegaan of en hoe PC-privé-projecten van enig nut kunnen zijn voor organisaties. In deel I worden de doelstellingen van PC-privé-projecten toegelicht. De meeste aandacht gaat naar mogelijke negatieve reacties op de veranderingen die nieuwe kantoortechnologie met zich mee kan brengen en vereiste computervaardigheden en -kennis. In deel II worden elementen uit de innovatieliteratuur naar voren geschoven om enig zicht te krijgen op de implementatieproblematiek. Dit laat toe enkele conclusies te trekken over de mate waarin en de wijze waarop PC-privé-projecten kunnen bijdragen tot een zekere acceptatie van nieuwe kantoortechnologie. Deel III draait rond de wijzen waarop organisaties het computeralfabetisme van hun medewerkers op een aangepast peil kunnen brengen. Meer bepaald wordt aandacht besteed aan trainings- en opleidingsprogramma's. Enkele richtlijnen voor zo'n programma's worden vooropgesteld, waaraan PC-privé-projecten getoetst worden. In deel IV wordt vertrokken van een mogelijk scepticisme in verband met wat participanten aan PC-privé-projecten zullen aanvangen met hun computer thuis. Een beknopt verslag van de bevindingen uit een case-studie poogt enig licht te werpen op deze problematiek. Als besluit wordt het belang van communicatie in het kader van implementatie- en leerprocessen benadrukt.

* De auteur wenst professor W. Van Grembergen te danken voor zijn suggesties en kritische opmerkingen, en de heer D. Van Riel en zijn medewerkers te danken voor het mogelijk maken van de enquête bij Janssen Pharmaceutica.